

การบริหารหน่วยรับรองในประเทศแบบเครือข่าย (Single platform)

ความเป็นมา

การรับรองระบบงาน (Accreditation) เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รวมถึงยกระดับให้มีมาตรฐานเท่าเทียมระดับสากล โดยสินค้าและบริการที่ผ่านการตรวจจากห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานได้รับการรับรองระบบงานจากหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation body) จึงเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นในคุณภาพ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (วศ.อว.) เป็นหน่วยรับรองระบบงาน ๑ ใน ๔ ของประเทศ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม, กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (วพ.) กระทรวงสาธารณสุข, กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (วศ.อว.), และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และได้รับการยอมรับร่วม Mutual Recognition Arrangement (MRA) ระหว่างประเทศ กับองค์กร APAC, Asia Pacific Accreditation Cooperation และ ILAC, International Laboratory Accreditation Cooperation โดยมีพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกรอบกำหนดนโยบาย กำกับดูแล และประสานงานการดำเนินงานของ ๔ หน่วยรับรองระบบงาน

สรุปผลการดำเนินงาน

เพื่อให้หน่วยรับรองระบบงานทั้ง ๔ แห่ง สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองวัตถุประสงค์ของแผนปฏิรูปประเทศ ปี ๒๕๖๑ แผนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจในเรื่องการปฏิรูปสถาบันทางการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยให้มีการบูรณาการการทำงานด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐานและนวัตกรรมของประเทศให้ครบวงจรในรูปแบบหน่วยงานกลางที่ไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงใดๆ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ ให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการเสนอให้รวมหน่วยงานจากกระทรวงต่างๆ ที่มีการเกี่ยวข้องกับผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม ที่ในปัจจุบันสังกัดอยู่ในหลายหน่วยงาน โดย (ร่าง) พ.ร.บ. การบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. .... ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ขณะที่แนวทางการควมรวมเพื่อตั้งหน่วยงานใหม่ (Single Accreditation Body) ยังไม่มีความชัดเจนและอยู่ระหว่างการทบทวน ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว หน่วยรับรองระบบงานทั้ง ๔ หน่วยงาน จึงได้หารือกันเป็นระยะๆ และมีความเห็นร่วมกันในการดำเนินการบริหารหน่วยรับรองระบบงานในประเทศแบบเครือข่าย (Single platform) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเพิ่มประสิทธิภาพการรับรองระบบงานของประเทศ ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความรวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ตามนโยบายรัฐบาล โดยจะใช้กลไกคณะกรรมการบริหารระบบงานแห่งชาติ (Executive committee) และคณะทำงานอีก ๔ คณะ ขับเคลื่อนการรับรองระบบงานแห่งชาติเป็นหนึ่งเดียว

หน่วยรับรองระบบงานทั้ง ๔ แห่ง ได้ร่วมกันจัดทำโครงสร้างการบริหารหน่วยรับรองระบบงานในประเทศแบบเครือข่าย ซึ่งบริหารงานโดยกลไกคณะกรรมการและคณะทำงาน ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหาร (Executive committee) โดยให้อธิบดี/เลขาธิการ ของ ๔ หน่วยงานเวียนกันเป็นประธาน มีหน้าที่จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ ที่สอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ชาติ อุตสาหกรรมเป้าหมาย โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ และแผนชาติอื่นๆ รวมถึงนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการการมาตรฐานแห่งชาติ

๒. คณะทำงาน Mutual Recognition Arrangement and Accreditation ทำหน้าที่ธำรงรักษาการเป็นหน่วยรับรองระบบงานที่ได้รับการยอมรับร่วมจาก APAC/ILAC-IAF

๓. คณะทำงาน Assessor Management Task Force ทำหน้าที่พัฒนาผู้ตรวจประเมินให้ได้มาตรฐานเดียวกัน และบริหารจัดการผู้ตรวจประเมินเพื่อการใช้ทรัพยากรมนุษย์ร่วมกัน

๔. คณะทำงาน Capacity Building Task Force ทำหน้าที่พิจารณาจัดทำระบบการรับรองระบบงานให้ครอบคลุมทุกสาขาความต้องการของประเทศ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ อุตสาหกรรมเป้าหมาย แผนชาติอื่นๆ และนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการการมาตรฐานแห่งชาติ

๕. คณะทำงาน Communication and Promotion Task Force ทำหน้าที่พิจารณาจัดทำเนื้อหาสาระ สื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความสำคัญของการรับรองระบบงานต่อการส่งมอบคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ร่วมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหน่วยตรวจสอบที่ได้รับการรับรองระบบงานตามมาตรฐานสากล

หน่วยรับรองทั้ง ๔ แห่ง ได้ร่วมกันร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารหน่วยรับรองระบบงานในประเทศแบบเครือข่าย (Single platform) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นเอกภาพของหน่วยรับรองระบบงานของประเทศในแบบเครือข่ายและมีแนวทางสำคัญร่วมกันสนับสนุนและผลักดันโครงการและกิจกรรมด้านการรับรองระบบงานของประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์

เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้มีการประชุมหารือหน่วยรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการทั้ง ๔ แห่ง โดยมีเลขาธิการ สมอ. เป็นประธาน ได้เห็นชอบร่วมกันในการมอบหมาย สมอ. เสนอการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร (Executive committee) คณะทำงาน Mutual Recognition Arrangement and Accreditation คณะทำงาน Assessor Management Task Force คณะทำงาน Capacity Building Task Force และ คณะทำงาน Communication and Promotion Task Force เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการการมาตรฐานในครั้งต่อไป และจะจัดให้มีพิธีลงนามในบันทึกความร่วมมือการบริหารหน่วยรับรองระบบงานแบบเครือข่าย เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

การจัดโครงสร้างการบริหารหน่วยรับรองระบบงานในประเทศแบบเครือข่าย จะทำให้เกิดความเป็นเอกภาพของหน่วยรับรองระบบงานของประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการรับรองระบบงานของประเทศ ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความรวดเร็วและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ เพิ่มความเข้มแข็งให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย	ผู้ประกอบการ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ
โทรศัพท์	๐ ๒๒๐๑ ๗๑๒๕
โทรสาร	๐ ๒๒๐๑ ๗๑๒๖